

Obrazac za sudjelovanje u postupku savjetovanja s javnošću

OBRAZAC	
sudjelovanja u postupku savjetovanja s javnošću o Nacrtu prijedloga Studije prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Naziv akta / dokumenta za koji se provodi savjetovanje: Studija prihvatnih kapaciteta turizma Grada Labina	
Nositelj izrade akta/dokumenta: Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i izdavanje akata za gradnju	
Početak savjetovanja: 01.08.2018.	Završetak savjetovanja: 31.08.2018.
Podnositelj prijedloga i mišljenja (ime i prezime fizičke osobe odnosno naziv pravne osobe za koju se podnosi prijedlog i mišljenje)	Holcim (Hrvatska) d.o.o. tvornica cementa u Koromačnu i kamenolom u Šumberu
Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavlja (građani, udruge, udruge u području zaštite okoliša, poduzetnici, itd.)	Interes: gospodarstvo, proizvodnja od 1926. godine 208 zaposlenika u Koromačnu i Šumberu, od kojih 87 plaća prireze Gradu Labinu
Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe (kada se radi o pravnoj osobi kao podnositelju prijedloga i mišljenja)	Virna Višković Agušaj, predsjednica Uprave

<p>Načelni prijedlozi i mišljenja na nacrt kompletnog akta ili dokumenta</p>	<p>Holcim u Hrvatskoj uključio se u ovo savjetovanje s javnošću kao poslodavac koji radi od 1926. godine, čiji zaposlenici na kolektivnom ugovoru u Istri 12 mjeseci u godini dobivaju prosječnu plaću 9.862 kn bruto na kolektivnom ugovoru, koji je masu plaća 2018. godine povećao za 6%, koji surađuje sa više od 1.000 dobavljača za čije proizvode i usluge plaća oko 200 milijuna kn godišnje, dok za naknade, poreze i prireze javnom sektoru doprinosi sa 60 milijuna kn. U savjetovanje smo se uključili jer tekst Studije na nekoliko mjesta tjera na odabir „ili turizam ili industrija“. Smatramo da službeni dokumenti svakog grada koji teži održivom razvoju, umjesto izjava „bolje turizam nego industrija“ trebaju biti uključivi i pronaći način za uravnoteženo gospodarstvo.</p> <p>Na taj bi se način ostvario i cilj Grada Labina: „Razvojni prioritet 1.2. Stvoriti izvrsnu poslovnu klimu za razvoj poduzetništva i privlačenje investicija u Gradu Labinu i Labinštini (‘Labin – grad prijatelj poduzetnika i investitora’)“ (izvor: Strategija razvoja Grada Labina 2016. – 2020., str. 57).</p> <p>Naravno, Holcim podražava razvoj turizma. Upravo iz tog razloga, svoje poslovanje prilagođavamo na način da omogućimo razvoj turizma na području na kojem djelujemo. Nastavno na taj temelj, u nastavku donosimo argumente koji objašnjavaju zbog čega se neko gospodarstvo ne može temeljiti samo na turizmu.</p> <p>Str. 1 Studije – „postavlja se pitanje optimalnog razvoja Grada Labina koji svoj ukupni gospodarski razvoj u velikoj mjeri temelji na razvoju turizma.“</p> <p>Struktura gospodarstva Grada Labina 2015. godine: po broju zaposlenih prema satima rada „najviše zaposlenih zabilježeno je kod poduzetnika registriranih u djelatnosti prerađivačke industrije (21,45% ukupnog broja zaposlenih u svim djelatnostima u 2015. godini), iako su kretanja broja poduzetnika i zaposlenih u toj djelatnosti posljednjih nekoliko godina negativna. Prema broju zaposlenih slijede djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (13,90%) te djelatnost građevinarstva (13,12%).“ (izvor: Strategija razvoja Grada Labina 2016. – 2020., str. 19).</p> <p>„U prerađivačkoj industriji ostvarivala se glavnina prihoda od poduzetničkih djelatnosti do 2014. godine, pa su poduzetnici iz te djelatnosti u 2014. godini ostvarili 62,20% prihoda ukupno ostvarenih u svim poduzetničkim djelatnostima. U 2015. godini smanjio se udio prihoda ostvarenog u prerađivačkoj industriji na 24,72%.“ (izvor: Strategija razvoja Grada Labina 2016. – 2020., str. 20).</p> <p>Nadalje, struktura ukupnog prihoda Istarske županije u 2017. godini je sljedeća: prerađivačka industrija zauzima 26%, trgovina 21%, a turizam 19%. (izvor: HGK Komora Pula)</p> <p>Str. 139 Studije - „Razvoj turizma na području Grada Labina dodatno je opterećen i industrijskim postrojenjima“</p> <p>„Prosječna potrošnja turista u Hrvatskoj je značajno ispod potrošnje u ostalim EU zemljama, djelomično zbog nižih cijena. Turistička potrošnja uvelike je određena cijenama turističkih usluga kao i modelom turizma. Model "sunce i more" uglavnom rezultira nižim razinama potrošnje.“ Izvor: Izveštaj EU Komisije o turizmu u Hrvatskoj, str. 4)</p> <p>„U Hrvatskoj su prosječno 45% zaposlenika u turizmu - sezonski radnici – to je najveći postotak od svih drugih zemalja EU. Izvor: Izveštaj EU Komisije o turizmu u Hrvatskoj, str. 3)</p> <p>Prijedlog: S obzirom da gornji citati raznih izvora kažu da Labin i Istra prvenstveno prihode ostvaruje kroz prerađivačku industriju, da je potrošnja „sunce i more“ turista manja od pažljivo osmišljenih modela turizma i da niti jedna druga zemlja u EU nema toliko sezonskih radnika u turizmu, predložili bismo da Studija umjesto izjave da „industrijska postrojenja opterećuju razvoj turizma“ potaknu dijalog - kako uložiti u spajanje turizma i industrije? U spajanje koje nam omogućava dobru ravnotežu između različitih djelatnosti, dobru zaposlenost cijele godine i ono što je turizmu važno – zanimljivi proizvod koji privlači posjetitelje izvan srpnja i kolovoza.</p> <p>Da je to moguće, vidljivo je iz ovih primjera, a ima ih nebrojeno više:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iz marketinškog plana razvoja turizma njemačke industrijske regije Ruhr (poveznica), ili - kroz osmišljeni program posjeta poduzetnicima austrijske regije Štajerske, koja sebe naziva zelenim srcem Austrije, a istovremeno s ponosom ističu što je sve „made in Styria“, (poveznica), ili - u Austriji tvornica cementa Retznei koja se nalazi u brdovitom vinorodnom području, gdje skoro svaka kuća ima vinograd, proizvodnju vina, iznajmljivanje soba i male gostionice, na nekoliko kilometara od tvornice cementa koja je iste veličine kao i Koromačno (poveznica).
--	--

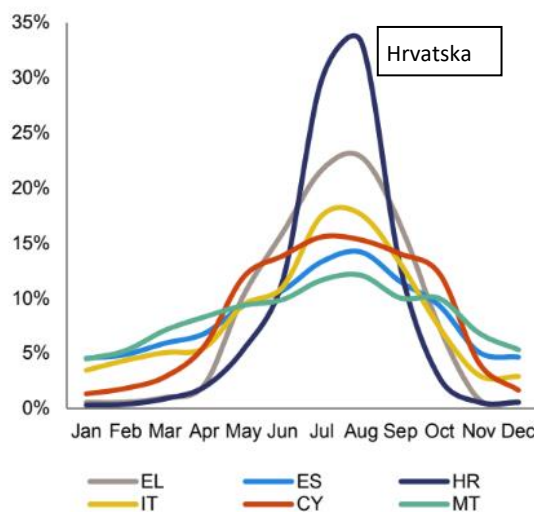
Primjedbe na pojedine članke ili dijelove nacrtu akta ili dokumenta (prijedlog i mišljenje)

Str. 56 Studije – „Na nešto slabiju valorizaciju turističkih resursa grada Labina i okolnih područja Labinštine u odnosu na druge dijelove Istre utjecala je i snažna industrijska orijentacija, odnosno postojanje dva velika industrijska pogona termoelektrana u Plominu i tvornica 'Rockwool' u Potpićanu.“

Smatramo da industrija na području Labina omogućava stabilnost u gospodarstvu i to treba sačuvati iz tri razloga:

- jer proizvodnja omogućava stvaranje prihoda kroz 12 mjeseci,
- jer (konkretno Holcim) svake godine od 1.000 dobavljača nabavi proizvoda i usluga u vrijednosti oko 200 milijuna kn (oko 90% od toga su dobavljači iz Hrvatske) te isplati oko 50 milijuna kn plaća,
- jer održivi turizam (između ostalog) znači i produljenje trajanja sezone u postojećim objektima, a ne povećanje kapaciteta u dva mjeseca.

Eurostat graf pokazuje koliko Hrvatska svoj turizam više temelji na 7. i 8. mjesecu od ostalih mediteranskih zemalja Malte, Španjolske, Cipra, Italije i Grčke (izvor: [Izveštaj EU Komisije o turizmu u Hrvatskoj](#), str. 3):

Prijedlog: ako kao zajednica želimo održivi razvoj, vodit ćemo računa o razvoju različitih segmenata gospodarstva kako bismo ostvarili najveću dobrobit Labina i okolice.

Nezavisni zajedno su u procesu savjetovanja na gornji citat (str. 56 Studije) dostavili pitanje o utjecaju gorivog otpada u procesu proizvodnje cementa na kvalitetu zraka.

Odgovor Holcima: 41% iznosi prosjek korištenja zamjenskih goriva u tvornicama cementa u 27 zemalja EU, austrijske tvornice cementa umjesto uvoza ugljena i petrol koks koriste više od 90% otpada. Proces oporabe otpada u procesu proizvodnje cementa je vrlo detaljno propisan kako bi omogućio da sve emisije budu ispod propisanih granica. Podaci o mjerenjima dostupni su u svakom trenutku na www.istrazrak.hr – mjerne postaje (direktna poveznica na Koromačno [ovdje](#)). Pregled emisija Holcimove tvornice u Koromačnu od 2004. do 2015. godine može se pogledati u Izvešču o održivosti, str. 28 i 29 ([poveznica](#)).

Str. 106 – „Postoje i potencijalno pozitivni aspekti razvoja turizma - da nisu izgrađeni turistički objekti te prateća infrastruktura, potencijalno bi bila veća šteta po okoliš i pejzaž od industrijskih postrojenja koja bi se alternativno izgradila na istom prostoru kao što su cementare, rafinerije, kemijske tvornice, proizvođačke hale sa njihovim vrlo štetnim otpadom proizvodnih procesa (radioaktivna šljaka, azbestna prašina, dim, cementna prašina i sl.) što bi višestruko teže ugrozilo tlo, zrak, vode a time i čovjeka.“

Prijedlog: Studija bi trebala biti temeljena na kvantificiranim pokazateljima. Naime, danas kad se u svijetu sve više govori o opterećenju kojeg turizam ima na okoliš, izjavu „potencijalno bi bila veća šteta po okoliš“ kad bi se izgradili proizvođački pogoni **treba kvantificirati**. Podaci o utjecaju Holcima u Hrvatskoj na okoliš kvantificirani su i dostupni u svakom trenutku na www.istrazrak.hr – mjerne postaje (direktna

poveznica na Koromačno [ovdje](#)) i u Izvješću o održivosti ([poveznica](#)).

Dodatno bismo, kao proizvođač, u nastavku željeli naglasiti zašto je za zajednicu opasno sve karte ulagati u turizam, te stoga navodimo citate iz raznih izvora:

„Ovogodišnji rezultati turističke sezone za prvih sedam mjeseci možda pomalo i iznenađuju one neupućene, no u malom biseru istočne obale Istre, Labinu, odnosno Rapcu uopće nisu iznenađeni postignutim. Naime, ova destinacija obara rekorde te je prva u Istri, a treća u Hrvatskoj po ostvarenom povećanju broja noćenja i dolazaka ove godine, odmah iza Vira i Zagreba.“ (izvor: [Labin.com](#)).

„Već godinama se oslanjamo na prihode od turizma koji doslovno spašavaju Državu od bankrota, alarm koji dugo vrišti da nešto definitivno ne štima s hrvatskim gospodarstvom, no i dalje nema pravog odgovora i reakcije. (izvor: [hrturizam.hr](#)).

„Optimalno bi bilo da je udio turizma do maksimalnih 5 posto, no glavni problem nije turizam nego što svi drugi sektori nisu na puno boljoj razni. Pogotovo proizvodnja i izvoz koji bi uz turizma (cjelogodišnji) trebali biti naše glavne gospodarske grane. Udio turizma u Hrvatskoj je 18,1 posto i daleko je najviši u Europi. Recimo, jedna Njemačka ima udio od 1,1 posto u odnosu na BDP, Italija 2,2 posto, Francuska 1,9, UK 1,6 Španjolska 4,7%.“ (izvor: [hrturizam.hr](#)).

„U svim zemljama koje su istovremeno turističke i razvijene BDP je daleko viši od hrvatskog, ali su mu sastavnice zdravije. Prosjek BDP-a u EU je 37.852 dolara po stanovniku, s ukupnim udjelom turizma od 13 posto, ostatak pripada industriji i brojnim uz turizam nevezanim uslugama.“ (Izvor: [jutarnji.hr](#)).

„Župan Flego rekao je kako mnogi Istru doživljavaju samo kao turističku destinaciju. „U strukturi našeg BDP-a turizam je na trećem mjestu. Na prvom mjestu je proizvodnja, drugom trgovina i na trećem turizam.“ (Izvor: [istra-istria.hr](#)).

„Turistički intezitet (broj noćenja po stanovniku) 2011. godine u Hrvatskoj je bio 8,9 noćenja po stanovniku dok je prosjek 27 zemalja EU 4,9 noćenja. Po tom smo indikatoru na četvrtom mjestu od EU 27, iznad nas su Austrija 12 noćenja po stanovniku, Cipar sa 17 noćenja po stanovniku i Malta sa 18 noćenja po stanovniku“ (Izvor: [Državni zavod za statistiku](#), Izvanredna izdanja, Statistička slika Hrvatske u Europskoj uniji, str. 123)

Prijedlog: izmijeniti retoriku u Studiji na način da se naglasi važnost održive strukture gospodarstva, koja cjelokupnoj zajednici donosi dugoročnu korist.

Str. 106 – „nastaje i zbog povećanih količina komunalnog otpada koje turisti stvaraju.“

Prijedlog: U Studiji je potrebno izračunati tj. kvantificirati utjecaj povećanja prihvatnog kapaciteta na količinu komunalnog otpada.

Str. 107 – „Prevelika koncentracija cestovnih motornih vozila u destinaciji ljeti kad vladaju vrućine i stabilne vremenske prilike, izazivaju vezane negativne učinke po okoliš i ljudsko zdravlje.“

Prijedlog: Potrebno kvantificirati.

Str. 107 – „Zrak na području cijelog Grada Labina danas je u najvećoj mjeri je čist ili neznatno onečišćen iako u relativnoj blizini postoje izvori velikog onečišćenja zraka“.

Str. 108 – „Trenutno ne postoji sustavni monitoring kakvoće tla i zraka“ i sve do kraja 108. stranice.

Str. 140 – „okoliš destinacije je ipak pod izravnim opterećenjem toksičnih elemenata“

Prijedlog: Pojasniti na što se misli, jer je zrak prve kvalitete, sustavni monitoring postoji, sa kvantificiranim kontinuiranim mjerenjima, dostupno na:

Godišnji izvještaji: <https://www.istra-istria.hr/index.php?id=2403>

Satna i dnevna mjerenja / Mjerne postaje u IŽ: <http://www.istrazrak.hr/>

Holcim, pregled od 2004. do 2015. godine, str. 28 i 29:

https://www.holcim.hr/sites/croatia/files/documents/Holcim_Hrvatska_Izvjestaj_o_odrzivosti_2016_web.pdf

	<p>Str. 106 Studije – „Isto tako ne zna se mjera do koje će turističke destinacije omogućiti pristup svojim prirodnim resursima te do koje će mjere transformirati svoje prirodne resurse u turističke atrakcije.“</p> <p>Prijedlog: Ovo je ključno pitanje i zato u Studiji ne smije ostati retoričko - Studija za Grad Labin treba dati konkretan odgovor na ovo pitanje i iz toga onda donijeti zaključak o brojki prihvatnog kapaciteta.</p>
Datum dostavljanja prijedloga i mišljenja	31.8.2018.
<p>Popunjeni obrazac s prilogom potrebno je dostaviti zaključno do zadnjeg dana predmetnog savjetovanja na adresu elektronske pošte: jasmina.mr@labin.hr . Kontakt osoba: Jasmina Milanović Ružić, pročelnica UO za poslove Gradonačelnika i Gradskog vijeća</p> <p>Po završetku savjetovanja, <u>pristigli doprinosi bit će razmotreni te ili prihvaćeni ili neprihvaćeni, odnosno primljeni na znanje uz obrazloženja koja su sastavni dio Izvješća o savjetovanju s javnošću.</u> Izvješće će biti objavljeno na internetskoj stranici Grada Labina. Anonimni, uvredljivi ili irelevantni komentari neće se objaviti.</p> <p>Ukoliko ne želite da Vaši osobni podaci (ime i prezime) budu javno objavljeni, molimo da to jasno istaknete pri slanju obrasca.</p>	